

Συναυλία Συμφωνικής Ορχήστρας και Χορωδίας
στο Χώρο Τεχνών Δ.Βέροιας

Η Κοινωνική Επιχείρηση Πολλαπλής Ανάπτυξης Δήμου Βέροιας, το Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας και η αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία «Οκτάβα» διοργανώνουν συναυλία – αφιέρωμα στο μεγάλο Έλληνα συνθέτη Νίκο Σκαλκώτα την Κυριακή 20 Δεκεμβρίου, ώρα 8μ.μ στο Χώρο Τεχνών Δήμου Βέροιας.

Συνδιοργανωτές φορείς είναι ο Ιατρικός Σύλλογος νομού Ημαθίας και ο Σύλλογος Αρχιτεκτόνων νομού Ημαθίας. Το πρόγραμμα μεταξύ άλλων περιλαμβάνει το Παραμυθόδραμα «Με του Μαγιού τα Μάγια», ένα από τα σημαντικότερα και επιβλητικότερα έργα του συνθέτη, το οποίο ερμηνεύεται για πρώτη φορά στη Βόρεια Ελλάδα και για πρώτη φορά στην πλήρη του εκδοχή από ελληνική ορχήστρα. Πρόκειται για ένα μεγαλειώδες έργο για συμφωνική ορχήστρα, χορωδία, τρεις αφηγητές και σοπράνο, το οποίο ολοκληρώθηκε από τον Σκαλκώτα λίγες ημέρες πριν από το θάνατό του. Σολίστες είναι οι Σώτος Παπούλκας, Έφη Δρόσου και Μάρια Ντεβιτζάκη. Τα μουσικά σύνολα του εργαστηρίου (χορωδία, ορχήστρα και σύνολα μουσικής δωματίου) διευθύνει ο διεθνούς φήμης μαέστρος, πιανίστας και μουσικοπαιδαγωγός Γιώργος Χατζηνίκος. Επίσης θα παρουσιαστούν έργα των Ives, Θεοδωράκη και Χατζηδάκι.

Η συναυλία εντάσσεται στο πλαίσιο ενός ευρύτερου κύκλου εκδηλώσεων (διαλέξεις, παρουσιάσεις κ.α) με τον τίτλο «Εργαστήριο ερμηνείας της μουσικής του Νίκου Σκαλκώτα (1904-1949)» που θα πραγματοποιηθούν στη Θεσσαλονίκη και σε άλλες πόλεις της Βορείου Ελλάδος και διοργανώνονται από το τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

Εισιτήρια προπωλούνται στο Χώρο Τεχνών, καθημερινά, πρωί και απόγευμα.
Πληροφορίες : 23310 78100

ΝΙΚΟΣ ΣΚΑΛΚΩΤΑΣ

Το Παραμυθόδραμα «Με του Μαγιού τα μάγια», γραμμένο το 1943 και ενορχηστρωμένο το 1949, είναι ένα από τα ελάχιστα σωζόμενα δείγματα σκηνικής μουσικής του Νίκου Σκαλκώτα. Η μουσική αφηγείται ένα λαϊκό παραμύθι σχετικά με ένα χωριατόπουλο που μια Πρωτομαγιά μαγεύεται από μια νεράιδα την οποία τελικά παντρεύεται, αλλά ένα χρόνο μετά τα μάγια λύνονται και αυτή επιστρέφει στον κόσμο των ξωτικών ενώ το παλικάρι πεθαίνει από τον καημό του. Το έργο, το οποίο περιλαμβάνει μια εκτενή οργανική εισαγωγή, μικρότερες εισαγωγές σκηνών, μουσική υπόκρουση αφηγήσεων, λαϊκότροπους χορούς και τραγούδια και ένα μοιρολόι, ενσωματώνει πολλά στοιχεία ελληνικού

παραδοσιακού χαρακτήρα συνδυασμένα με άλλα στοιχεία της μουσικής του 20ου αιώνα. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η συμβολική αντιστοιχισή του κόσμου των ανθρώπων με τη διατονικότητα και του κόσμου των ξωτικών με τη χρωματικότητα. Οι τονικοί-τροπικοί και ατονικοί πόλοι ανάμεσα στους οποίους παλινδρομεί το έργο διαχωρίζονται από προσεκτικά επιλεγμένους συνδυασμούς μεταξύ των δύο άκρων, έτσι ώστε άλλοτε να υπάρχουν χρωματικές μελωδίες σε διατονικό-τροπικό περιβάλλον και άλλοτε διατονικές μελωδίες σε χρωματικό περιβάλλον.

Κώστας Τσούγκρας

Το Οκτέτο του Νίκου Σκαλκώτα για φλάουτο, όμποε, κλαρινέτο, φαγκότο και κουαρτέτο εγχόρδων γράφτηκε το 1931 κατά τη διάρκεια του τελευταίου έτους των σπουδών του με τον Άρνολτ Σαϊνπεργκ στο Βερολίνο και πρωτοπαρουσιάστηκε στις 2 Ιουνίου του ίδιου έτους υπό τη διεύθυνση του Έριχ Σμιντ στο πλαίσιο των συναυλιών της τάξης σύνθεσης της Πρωσικής Ακαδημίας Καλών Τεχνών. Το έργο επιδεικνύει παραδειγματικά την ίδια εκλεκτικιστική διάθεση χρήσης του ατονικού ιδιώματος που έμελλε να χαρακτηρίσει και το σύνολο της δημιουργικής πορείας του συνθέτη, με το πρώτο μέρος του (*Allegro moderato*) να ακολουθεί μία περισσότερο ελεύθερη οργάνωση του φθογγικού υλικού σε σχέση με τη συστηματικότερη δωδεκαφθογγική διάρθρωσή του στα ακόλουθα δύο (*Andante cantabile* και *Presto*). Πέρα από την όποια διαφοροποίηση των τριών μερών σε επίπεδο φθογγικής οργάνωσης, οι μεταξύ τους πρόδηλοι μοτιβικοί συσχετισμοί υπογραμμίζουν τη στυλιστική συνοχή που χαρακτηρίζει το έργο στο σύνολό του. Συγκεκριμένα, όλο το Οκτέτο φαίνεται να αποπνέει μία διάθεση παιγνιώδους σαρκασμού που ενδεχομένως να αποδίδεται στην εμπειρία του Σκαλκώτα ως ενεργού μουσικού στα καφέ και στους κινηματογράφους του Βερολίνου. Πέρα από τους περισσότερο ή λιγότερο προφανείς αυτούς συσχετισμούς, το Οκτέτο φορτίζεται σημασιολογικά και από την ιδιότυπη στάση του συνθέτη απέναντι στη σχέση υλικού και δομής. Κατά τις επιταγές της σχέσης αυτής, η αποποίηση των αρμονικών παραμέτρων της τονικής μουσικής δεν συνοδεύεται από ανάλογη αποποίηση των μορφολογικών και υφολογικών παραγόντων που σχετίζονται με αυτήν. Ως εκ τούτου, η μουσική φαίνεται να νοηματοδοτείται από την ανάδυση χρόνιων μορφολογικών και υφολογικών μνημών του τονικού της παρελθόντος.

Πέτρος Βούβαρης

CHARLES IVES

Ο Charles Ives (1874-1954) υπήρξε ένας από τους πρωτοπόρους Αμερικανούς συνθέτες των αρχών του 20ού αιώνα. Ελεύθερο και ανοιχτό πνεύμα, αξιοποιεί στη μουσική του στοιχεία από πολλές διαφορετικές μουσικές κουλτούρες όπως η Ευρωπαϊκή Ρομαντική μουσική, η Jazz, η Ragtime και η παραδοσιακή Αμερικανική μουσική, αλλά και πληθώρα διαφορετικών συνθετικών τεχνικών τόσο καθιερωμένων όσο και καινοτόμων για την εποχή του. Στο έργο του «The Unanswered Question» («Το Αναπάντητο Ερώτημα», 1906) σκιαγραφείται μία υπαρξιακή αναζήτηση: ακούμε να εναλλάσσεται το αέναο ερώτημα της Ύπαρξης όπως αυτό διατυπώνεται μέσα από τη σύντομη και περιοδικά επαναλαμβανόμενη φράση του αγγλικού κόρνου με την ανθρώπινη, όλο και πιο σπασμωδική προσπάθεια προς απάντησή του, όπως την εκφράζουν οι ατονικές μελωδίες των ξύλινων πνευστών. Διαρκής υπόκρουση του διαλόγου, οι τονικές συγχορδίες των εγχόρδων φτάνουν σε μας σαν τον απόηχο μιας

ήρεμης και απόκοσμης σοφίας που μοιάζει να εκτείνεται στην αιωνιότητα ανέπαφη από κάθε αγωνία, ήσυχη, σίγουρη, μυστηριακή, χωρίς αρχή και τέλος.

Μόνικα Ανδριανοπούλου